

Новікова М. М.

*доктор економічних наук, професор,
Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова, м. Харків, Україна;
e-mail: novikova@kname.edu.ua; ORCID ID: 0000-0002-5939-0926*

Боровик М. В.

*кандидат економічних наук, доцент
Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова, м. Харків, Україна;
e-mail: borovik.marina@gmail.com; ORCID ID: 0000-0001-7362-7830*

Козирєва О. В.

*доктор економічних наук, професор
Національний Фармацевтичний університет, м. Харків, Україна;
e-mail: yakakos74@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-2014-4584*

Ольховська А. Б.

*кандидат фармацевтичних наук, доцент
Національний Фармацевтичний університет, м. Харків, Україна;
e-mail: angelika.olkhovskaya@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-0237-5741*

ЕКОНОМІКА ЗНАНЬ ЯК ПАРАДИГМА СТАЛОГО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ТА СУСПІЛЬСТВА

Анотація. В статті розглянуто історичні передумови розвитку економіки знань та її впливу на формування концепції сталого розвитку економіки та суспільства як парадигми сучасного розвитку. Досліджено процес зародження та становлення економіки знань як науки, в якій першочергову роль відіграють інформація, та отримані на основі неї знання. Основою такої економіки є створення, розповсюдження та використання знань для забезпечення свого сталого розвитку та забезпечення конкурентоспроможності. Розглянуто сутність концепції постіндустріального суспільства в якій основний пріоритет в економіці перейшов від здебільшого виробництва товарів до надання послуг, проведенню досліджень, організації системи освіти та підвищення якості життя, а також досліджено внесок основних її представників (Ф. Махлуп, Т. Умесао, М. Порат, Й. Масуд, Р. Катц) у розвиток даної концепції. Відповідно до цієї концепції виробництво, розподіл і споживання інформації розглядається як переважна сфера економічної діяльності суспільства, роль і значення промисловості об'єктивно скорочується. Визначено зміст концепції інформаційного суспільства, згідно якої в суспільство характеризується великим обсягом якісної інформації та різноманітними засобами її розповсюдження та досліджено її вплив на формування концепції економіки знань. Проаналізовано основні етапи становлення економіки знань та вплив теорії людського капіталу та теорії інтелектуального капіталу на формування економіки знань. Розглянуто процес зародження та становлення концепції сталого розвитку суспільства, згідно якого розвиток можливий тільки за умови вирішення економічних, соціальних та екологічних проблем. Розглянуто виникнення поняття «сталий розвиток» та його характеристика. Визначено основні історичні етапи які вплинули на формування та становлення концепції сталого розвитку економіки та суспільства. Обґрунтовано необхідність дослідження сталого розвитку суб'єктів економічних відносин на засадах економіки знань.

Ключові слова: знання, економіка знань, сталий розвиток, концепція сталого розвитку

Формул: 0; рис.: 0, табл.: 1, бібл.: 31

Novikova M. N.

*Doctor of Science (Economics), Professor,
O.M. Beketov National University in Urban Economy in Kharkiv; Ukraine;
e-mail: novikova@kname.edu.ua; ORCID ID: 0000-0002-5939-0926*

Borovyk M. V.

*PhD in Economics, Associate Professor,
O.M. Beketov National University in Urban Economy in Kharkiv; Ukraine;
e-mail: borovik.marina@gmail.com; ORCID ID: 0000-0001-7362-7830*

Kozureva O. V.
Doctor of Economic Sciences, Professor
National University of Pharmacy, Ukraine,
yakakos74@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-2014-4584

Olkhovska A. B.
PhD of Pharmacy, Associate Professor,
National University of Pharmacy, Ukraine,
angelika.olkhovskaya@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-0237-5741

ECONOMICS KNOWLEDGE AS A PARADIGM OF SUSTAINABLE SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF ECONOMICS AND SOCIETY

Abstract. In the article the historical preconditions of the development of knowledge economy and its influence on the formation of the concept of sustainable development of economy and society as a paradigm of modern development are considered. The process of the origin and formation of the knowledge economy as a science in which the information plays the primary role and knowledge acquired on the basis of it are studied. The basis of such an economy is the creation, dissemination and use of knowledge to ensure its sustainable development and competitiveness. The essence of the concept of a post-industrial society in which the main priority in the economy has been transferred from the production of goods to the provision of services, research, organization of the education system and the improvement of the quality of life, as well as the contribution of its main representatives (F. Mahlup, T. Umesoa, M. Porat, J. Masud, R. Katz) in the development of this concept. In accordance with this concept, the production, distribution and consumption of information is considered as the predominant sphere of economic activity of society, the role and importance of industry is objectively reduced. The content of the concept of the information society, according to which in society is characterized by a large volume of qualitative information and various means of its distribution, is determined, and its influence on the formation of the concept of knowledge economy is explored. The main stages of formation of the knowledge economy and the influence of the theory of human capital and the theory of intellectual capital on the formation of the knowledge economy have been analyzed. The process of origin and formation of the concept of sustainable development of society is considered, under which development is possible only on the condition of solving economic, social and environmental problems. The emergence of the concept of "sustainable development" and its characteristics are considered. The basic historical stages that influenced formation and formation of the concept of sustainable development of economy and society were determined. The necessity of research of sustainable development of subjects of economic relations on the basis of knowledge economy is substantiated.

Key words: knowledge, knowledge economy, sustainable development, concept of sustainable development

JEL classification: O15, P4, Q01

Formulas: 0; fig.: 0, tabl.: 1, bibl.: 15

Новикова М. Н.
доктор экономических наук, профессор,
Харьковский национальный университет городского хозяйства
им. А.Н. Бекетова, Украина;
e-mail: novikova@kname.edu.ua; ORCID ID: 0000-0002-5939-0926

Боровик М. В.
кандидат экономических наук, доцент,
Харьковский национальный университет городского хозяйства им. А.Н. Бекетова, Украина;
e-mail: borovik.marina@gmail.com; ORCID ID: 0000-0001-7362-7830

Козырева Е. В.
д. э. н., профессор, Национальный Фармацевтический университет, Украина, e-mail:
yakakos74@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-2014-4584

Ольховская А. Б.
кандидат фармацевтических наук, доцент,
Национальный фармацевтический университет, Украина,
e-mail: angelika.olkhovskaya@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-0237-5741

ЭКОНОМИКА ЗНАНИЙ КАК ПАРАДИГМА УСТОЙЧИВОГО СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ И ОБЩЕСТВА

Аннотация. В статье рассмотрены исторические предпосылки развития экономики знаний и ее влияния на формирование концепции устойчивого развития экономики и общества как парадигмы современного развития. Исследован процесс зарождения и становления экономики знаний как науки, в которой первостепенную роль играют информация и полученные на ее основе знания. Основой такой экономики является создание, распространение и использование знаний для обеспечения устойчивого развития и конкурентоспособности. Рассмотрена сущность концепции постиндустриального общества в которой основной приоритет в экономике перешел от части производства товаров к предоставлению услуг, проведению исследований, организации системы образования и повышения качества жизни, а также исследованы вклад основных ее представителей (Ф. Махлуп, Т. Умсао, М. Порат, И. Масуд, Р. Катц) в развитие данной концепции. Согласно этой концепции производство, распределение и потребление информации рассматривается как основная сфера экономической деятельности общества, в которой роль и значение промышленности объективно сокращается. Определено содержание концепции информационного общества, согласно которой общество характеризуется большим объемом качественной информации и различными средствами ее распространения и исследовано ее влияние на формирование концепции экономики знаний. Проанализированы основные этапы становления экономики знаний и рассмотрено влияние теории человеческого капитала и теории интеллектуального капитала на формирование экономики знаний. Рассмотрен процесс зарождения и становления концепции устойчивого развития общества, согласно которому развитие возможно только при условии решения экономических, социальных и экологических проблем. Рассмотрено возникновение понятия «устойчивое развитие» и его характеристика. Определены основные исторические этапы, которые повлияли на формирование и становление концепции устойчивого развития экономики и общества. Обоснована необходимость исследования устойчивого развития субъектов экономических отношений на основе экономики знаний.

Ключевые слова: знания, экономика знаний, устойчивое развитие, концепция устойчивого развития

Формул: 0; рис.: 0, табл.: 1, библи.: 15

Вступ. Сучасний етап розвитку людської цивілізації визначається як перехід від індустріального та постіндустріального суспільства, основним ресурсом якого виступав капітал до абсолютно нового типу суспільства, побудованого на ефективному використанні інформації та знань кардинально змінюють людське життя. Саме знання, а також здатність отримувати їх та використовувати з максимальною ефективністю, стає запорукою розвитку як будь-якої людини, так і організацій, галузей, країн та всього суспільства. Все це робить гостроактуальними розгляд інформації та знань в якості економічного активу, що до останнього часу було нехарактерно для економічної науки.

Сучасна економічна наука при описі тенденцій розвитку економіки та суспільства на перехресті XX та XXI століть застосовує термін «економіка знань», «економіка заснована на знаннях» (в прямому перекладі з англійської knowledge-based economy) а в організаціях відповідний вид управлінської діяльності отримав назву «управління знаннями».

Аналіз досліджень та постановка завдання. Необхідність дослідження знань як економічного ресурсу та об'єкту управління була визнана науковим співтовариством відносно недавно, у другій половині XX ст, коли в ряді країн за рахунок наукових знань та раціонального їх використання стало створюватися понад половини валового внутрішнього продукту.

Дослідженню питань становлення та розвитку економіки знань присвятили свої праці багато світових та вітчизняних вчених таких як: П. Друкер, К. Вііг, Д. Белл, І. Нотаки, Г. Такеучи, Г. Бекер, С. Брукінг, М. Блауг, Д. Мінцер, Ф. Махлуп, Б. З. Мильнер, М. Порат, Т. Х. Девенпор, Л. Прусак, Б. Когут, У. Занде, М. Мелоун, В. В. Лабоцький, І. С. Журавковська, Т. Е. Степанова, Н. В. Манохіна та інші. Однак, незважаючи на велику кількість праць, присвячених питанням економіки знань її вплив на формування нової парадигми сталого соціально-економічного розвитку сучасного суспільства і потребує подальших ґрунтовних досліджень.

Мета статті полягає у дослідженні історичних передумов становлення економіки знань та її впливу на формування концепції сталого розвитку економіки та суспільства як парадигми сучасного розвитку.

Результати дослідження. На різних стадіях розвитку людського суспільства змінювалися і рушійні сили цього розвитку. У доіндустріальному (аграрному) суспільстві багатство визначалось власністю на землю, в індустріальному – власністю на природні ресурси і наявністю капіталу. З переходом до постіндустріального суспільства різко зросла роль знань, інформації та нових методів комунікацій.

Провісником концепції економіки, заснованої на знаннях стала концепція постіндустріального (інформаційного) суспільства, яка набула найбільшого поширення у другій половині ХХ ст. Вона стала логічним продовженням популярних в 1960-х рр. теорій «індустріального суспільства» Р. Арона та «стадій економічного зростання» У. Ростоу. Основні положення теорії постіндустріалізму викладені в роботах Д. Белла, З. Бзежинського, Е. Тоффлера, Ж. Фурастье, Т. Стоуньєра та інших.

У 1980-х рр. концепція постіндустріального суспільства, не змінюючи свого основного соціально-економічного змісту, під впливом нового етапу науково-технічної революції – комп'ютеризації – трансформувалася в концепцію інформаційного суспільства. Термін «інформаційне суспільство» був введений в науковий обіг на початку 1960-х рр. одночасно в США Ф. Махлупом [1] та в Японії Т. Умесао [2]. Істотний внесок в її розвиток також внесли М. Порат [3], Й. Масуда [4], Р. Катц [5] та інші. Відповідно до цієї концепції виробництво, розподіл і споживання інформації розглядається як переважна сфера економічної діяльності суспільства, роль і значення промисловості об'єктивно скорочується. Традиційні елементи індустріальної моделі такі як праця, капітал, земля з розвитком інформаційних технологій втрачають своє значення. Саме внаслідок поширеності ідей концепції постіндустріального (інформаційного) суспільства, вчені стали все частіше звертатися до проблематики економіки знань.

В економічній теорії категорія «економіка знань» має багато значень. Насамперед вона містить у собі елементи, що належать до одного із секторів народного господарства, у якому відбувається виробництво, обробка знань і управління ними. Таким цей термін зародився в часи досліджень, що проводилися трьома випускниками Віденського університету, які заклали основи вивчення економіки знань, – Й. Шумпетера, Ф. Хайєка й Ф. Махлупа.

Вперше поняття «економіка знань» було введено в науковий обіг на початку 60-х рр ХХ ст. Ф. Махлупом, який у своїй роботі «Виробництво та розповсюдження знань в США» (1962 р) [1] під економікою знань розумів сектор економіки, де знання відіграють вирішальну роль, а виробництво знань є джерелом зростання, при цьому він також вказував на активне зростання цього сектору економіки. За розрахунками вченого, у 1958 році сектор економіки знань склав 29% валового національного продукту США. До цього сектору Ф. Махлуп включив такі п'ять видів діяльності: освіта, наукові дослідження та розробки, засоби масової інформації (радіо, телебачення, телефон і т. ін.), інформаційна техніка, інформаційні послуги.

Однак із збільшенням «сектора знань» в умовах найбільшого економічного зростання, що досягається за рахунок наукових досліджень і інновацій, із зростанням освіченості населення, термін «економіка знань» набув другого значення, що стало згодом більш вживаним. Під «економікою знань», або «економікою, заснованою на знаннях», стали розуміти такий тип економіки, у якому знання відіграють вирішальну роль. У такому значенні термін був популяризований П. Друкером. У своїй книзі «The Age of Discontinuity: Guidelines to our Changing Society» (1968 р.) [6] розглянув використання знань для виробництва економічних благ. Автор

поставив питання щодо того, який ресурс є центральним у сучасній економіці. П. Друкер стверджував, що матеріальні, фінансові й управлінські ресурси не є вирішальними факторами виробництва, та виходячи з цього визначив економіку знань як особливий тип економіки, в якому вирішальна роль належить знанням, а їх виробництво стає джерелом економічного зростання та конкурентоспроможності.

З середини 1990-х років концепція економіки знань стала активно розроблятися багатьма вченими-економістами з різних країн світу та була підтримана такими авторитетними організаціями, як Організація об'єднаних націй (ООН), Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), Світовий банк, Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), а також суспільно-політичною елітою практично всіх розвинених країн та деяких країн, що розвиваються.

На думку експертів ООН, економіка знань – це економіка, в якій знання створюються, поширюються і використовуються для забезпечення господарського зростання і міжнародної конкурентоспроможності країни. При цьому знання збагачують всі галузі, всі сектори і всіх учасників економічних процесів.

У найбільш в широкому сенсі концепція економіки, заснованої на знаннях представляє собою економіку, в якій першочергову роль відіграють інформація, та отримані на основі неї знання. Основою такої економіки є створення, розповсюдження та використання знань для забезпечення свого сталого розвитку та забезпечення конкурентоспроможності. Також економіка знань представляє собою такий вид економіки в якій саме генерування та використання знань відіграє домінуючу роль у створенні добробуту, при цьому людський капітал стає центром економічної діяльності суб'єктів господарювання. Найбільш широке поширення поняття «економіка знань» набуло вже в кінці 90-х р.

Розвиток економіки знань та визначення впливу знань на економічну діяльність певних суб'єктів господарювання відбувається у межах дослідження структури людського капіталу. Знання, як складова частина людського капіталу, розглядаються в сучасній економічній науці у рамках такого напрямку досліджень як теорія людського капіталу. Створення цієї теорії можна вважати однією з визначальних подій в розвитку історії економічної думки. Вперше поняття «людський капітал» ввійшло в економічну науку на початку 60-х років ХХ ст. в західній економічній літературі (США) та пов'язано пов'язані з іменами відомих вчених-економістів В. Петті, І. Фішера, Т. Шульца, М. Блауга, Ф. Махлупа, Є. Брукінг, М. Мелоуна, Т. Стюарта, Г. Беккера, Л. Туроу, Я. Мінсера та інших.

Так В. Петті першим висловив ідею про те, що людський капітал з його виробничими здібностями являють собою багатство. Ще А. Сміт відзначав, що капітал на рівних складається не лише із машин, споруд та землі, але також «із набутих корисних здібностей всіх громадян чи членів суспільства».

Розвиток теорії людського капіталу призвів до появи альтернативних концепцій людського капіталу та визначенню різних складових елементів, що входять до його структури. Все це призвело до того, що немає однаковості в питаннях визначення змісту поняття «людський капітал». При цьому знання у різних аспектах займають провідну роль у визначенні людського капіталу.

І. Фішер, розробник теорії «всеосяжного капіталу» стверджував, що істиною в цьому світі є лише те, що відповідає практичним цілям і завданням життя. Л. Туроу, професор Массачусетського технологічного інституту, включає в поняття людського капіталу «виробничі здібності, обдарування і знання» людини. Ф. Махлуп, відносить до людського капіталу будь-які «вдосконалення», що «збільшують фізичні або розумові здібності людини».

Поняття людського капіталу та знань в організації тісно пов'язані з поняттями інтелектуальних активів та інтелектуального капіталу, неможливо залишити без уваги теорію інтелектуального капіталу. Першим вченим-економістом, який ввів у науковий дискурс поняття інтелектуального капіталу вважається Дж. Гелбрейт. Значний внесок у розвиток теорії інтелектуального капіталу зробили такі дослідники як П. Друкер, Т. Стюарт, Е. Брукінг, П. Саліван, Л. Едвінсон, Л. Прусак, М. Мелоун, В. Петті та інші [7]. Розвиток теорії інтелектуального капіталу тісно пов'язан з дослідженням сутності таких категорій як «знання», «людський капітал»

та іншими. Саме тому ця теорія перетинається економікою знань. Значну роль у поглибленні теоретичних положень теорії інтелектуального капіталу внесли: П. Друкер, який вперше використав словосполучення «працівник знань» [8]; П. Шульц [9] та Г. Беккер [10] як ініціатори вивчення людського капіталу; К. Свейбі, який у своїй книзі з управління інтелектуальними активами та управління знаннями ввів поняття капіталу знань [11], І. Нонака та Х. Такеучи, відомі працею «The Knowledge – Creating Company» [12], та інші вчені.

Швидкий економічний розвиток суспільства на рубежі 90-х років ХХ століття призвів до переосмислення існуючих теоретичних основ теорії людського капіталу, та дав активний поштовх процесу формування економіки, заснованої на знаннях. Її відмінною рисою є прискорений розвиток нематеріальної сфери і нематеріального середовища господарської діяльності. Саме знання, а не капітал, стають основним економічним ресурсом, що визначає конкурентоспроможність будь-якої організації.

Одночасно зі становленням концепції економіки знань кінець ХХ ст. охарактеризувався появою ще однією концепції розвитку суспільства, яка отримала назву «концепція сталого розвитку». У другій половині ХХ ст. світове наукове співтовариство прийшло до усвідомлення необхідності формування нової моделі розвитку цивілізації, здатної протистояти викликам і проблемам сучасного світу, оскільки можливість самознищення людства стала загрозливою реальністю.

Розроблена на основі наукової обробки великого масиву емпіричного матеріалу, глибокого аналізу практики та синтезу нових знань, концепція сталого розвитку отримала характер науково-теоретичного та політичного підґрунтя подальшого розвитку людської цивілізації. Зазначена концепція має довгу історію становлення. Передвісником сучасних підходів та ідей сталого розвитку вважають академіка В.І. Вернадського, який ще на початку минулого сторіччя створив вчення про ноосферу, підкреслюючи єдність людини і природи, та відзначаючи їх тісний взаємозв'язок та вплив одне на одного.

У декларації першої конференції ООН з навколишнього середовища (Стокгольм, 1972 р.), було зазначено зв'язок економічного і соціального розвитку з проблемами навколишнього середовища. Як наслідок цього Концепція сталого розвитку соціально-економічних систем була заявлена в доповіді Римському клубу «Перегляд міжнародного порядку» підготовлену Я. Тінбергеном та А. Долманом у 1976 р. Учені прийшли до висновку про необхідність розробки нової стратегії суспільного розвитку, що враховує соціальні наслідки економічного зростання: стан навколишнього середовища, зайнятість і інші [13].

Вперше поняття «сталий розвиток» (sustainable development) в його сучасному значенні було сформульовано у 1987 р. в доповіді Міжнародної комісії з навколишнього середовища та розвитку (Комісія Брутланд). Сталий розвиток був визначений як розвиток, який забезпечує збалансоване вирішення соціально-економічних завдань, а також проблем сприятливого навколишнього середовища та природно-ресурсного потенціалу з метою задоволення потреб сучасного та наступних поколінь людства.

Інше визначення терміну «сталий розвиток» було дано на Конференції в Ріо-де-Жанейро у 1992 році в рамках прийняття «Порядку денного на ХХІ століття». Сталий розвиток визначався як «розвиток, що задовольняє потреби теперішнього часу, не ставлячи під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби» [14]. Всі наступні визначення поняття за основу брали саме це тлумачення сталого розвитку.

Дослідження питань сталого розвитку показало, що становлення концепції сталого розвитку пройшло три основних етапи:

1) В 1992 році в Ріо-де-Жанейро за участю глав 179 держав відбулася перша міжнародна конференція. Головний документ, – «Порядок денний на ХХІ століття», – рекомендував як основу для подальшого існування світового співтовариства концепцію сталого розвитку. У тексті підкреслювалось: не можна розглядати навколишнє природне середовище й соціально-економічний розвиток як ізольовані області. Дві мети, – висока якість навколишнього природного середовища й здорова економіка для всіх народів світу, – повинні розглядатися в єдності.

2) 4 вересня 2002 у Йоганнесбурзі відбулася друга Всесвітня конференція зі стійкого

розвитку: «Саміт Землі», що зібрала делегатів з 189 країн. Основними завданнями «Йоганнесбурга-2002» були: оцінка глобальних змін, які відбулися після «Ріо-92» і узгодження «Плану сталого розвитку Землі до 2015 року».

3) Третій міжнародний Форум ООН по сталому розвитку, – «Майбутнє, якого ми бажаємо» – традиційно відбувся через десять років – 20-22 червня 2012 року в Ріо-де-Жанейро («Ріо+20»), де учасники з 188 країн проголосили перехід від неспричинення шкоди до створення позитивного соціального впливу.

Ще одним ключовим етапом становлення концепції сталого розвитку суспільства слід вважати розробку та прийняття нову глобальну програму сталого розвитку, що містить 17 цілей сталого розвитку, яких світ має досягнути до 2030 року [15]. «Глобальні цілі сталого розвитку 2016-2030» були одностайно прийняті 193-ма світовими лідерами держав-членів Організації Об'єднаних Націй на Саміті зі сталого розвитку в Нью-Йорку 25 вересня 2015 року.

Концепція сталого розвитку побудована на тому, що внутрішні межі розвитку являють собою раціональні потреби людини, а зовнішні межі перебувають у взаємозв'язку з ємністю біосфери. Даний підхід дає можливість у рамках конкретної соціально-еколого-економічної системи розглядати економічний розвиток як результат реалізації екологічних, соціальних й економічних цілей суспільства.

Проведене дослідження існуючих концепцій сучасного розвитку економіки та суспільства (таблиця 1) показало, що подальший сталий розвиток суспільства та соціально-економічних систем повинен ґрунтуватися на засадах економіки знань.

Таблиця 1

Основні концепції сучасного розвитку економіки та суспільства

Концепція	Зміст	Представники
Концепція постіндустріального суспільства	Постіндустріальне суспільство визначається як суспільство, в економіці якого пріоритет перейшов від здебільшого виробництва товарів до надання послуг, проведенню досліджень, організації системи освіти та підвищення якості життя. Впровадження інновацій цілком залежить від теоретичних знань.	Д. Белл, З. Бзежинський, Е. Тоффлер, Ж. Фурастьє, Т. Стоуньєр
Концепція інформаційного суспільства	Інформаційне суспільство представляє собою такий вид суспільства в якому існує великий обсяг якісної інформації, а також є усі необхідні засоби для її розповсюдження	Ф. Махлуп, Т. Умесао, М. Порат, Й. Масуда, Р. Катц
Концепція економіки, заснованої на знаннях	Суспільство, засноване не економіці знань, передбачає, що знання виступають як головний ресурс суспільного розвитку так й головний економічний продукт, який у свою чергу також є базисом економічного розвитку та розвитку інформаційних технологій.	Й. Шумпетер, Ф. Хайек, Ф. Махлуп
Концепція сталого розвитку	Сталий розвиток передбачає вирішення економічних, соціальних та екологічних проблем. Розвиток буде сталим тільки тоді, коли буде досягнута рівновага між різними факторами, що зумовлюють загальний рівень життя. Нинішнє покоління має обов'язок перед прийдешніми поколіннями залишити достатні запаси соціальних, природних та економічних ресурсів для того, щоб вони могли забезпечити для себе рівень добробуту не нижчий, ніж той, що ми маємо зараз.	В.І. Вернадський, Гру Харлем Брундланд

Джерело: узагальнено автором

Сучасне суспільство є суспільством знань, саме тому останнім часом все більше уваги приділяється економіці, заснованої на знаннях, як запоруки сталого соціально-економічного розвитку суспільства, суб'єктів економічних відносин та підвищення якості життя населення. Для забезпечення сталого соціально-економічного розвитку в умовах коли інформація і отримані на основі знання і стають одним з головних об'єктів управління вже недостатнім є

використання старих методів управління, і саме тому, виникає проблема в необхідності розробки та застосування нових методів управління, які дозволять перетворити знання в унікальний продукт та головний стратегічний ресурс сталого соціально-економічного розвитку усіх суб'єктів економічних відносин. Подальших досліджень потребують питання управління інформаційним забезпеченням сталого розвитку суб'єктів економічних відносин.

Література

1. Machlup F. The production and distribution of knowledge in the United States / F. Machlup. — Princeton : Princeton University Press, 1962. — 416 p.
2. Asahi H. Industry Joho sangyo ron. Information Industry Theory: Dawn of the Coming Era of the Ectodermal Industry / H. Asahi, U. Tadao. — Tokyo : VP, 1963. — 156 p.
3. Porat M. The Information Economy : Development and Measurement / M. Porat, M. Rubin. — Washington : Scientific Review, 1978. — 128 p.
4. Masuda Y. The Information Society as Post-Industrial Society / Y. Masuda. — Washington, 1981. — 103 p.
5. Katz R. L. The Information Society: An International Perspective
6. / R. L. Katz. — New York : Praeger, 1988. — 168 p.
7. Drucker P. The Age of Discontinuity: Guidelines to our Changing Society
8. / P. Drucker. — New York, 1968. — P. 120.
9. Новікова М. М. Генезис поняття «інтелектуальний капітал підприємства» / М. М. Новікова // Інфраструктура ринку. — 2017. — № 5. — С. 108—112.
10. Drucker P. F. Landmarks of tomorrow / P. F. Drucker. — New Brunswick, London : Transaction Publishers, 2011. — 270 p.
11. Shultz T. Investment in Human Capital / T. Shultz. — New York, London, 1971. — P. 26—28.
12. Becker G. S. Human capital: a theoretical and empirical analysis, with special reference to education / G. S. Becker. — Chicago, London : The University of Chicago Press, 1993. — 412 p.
13. Sveiby K.-E. A knowledge-based theory of the firm to guide in strategy formulation / K.-E. Sveiby // Journal of intellectual capital. — 2001. — Vol. 2. — Is. 4. — P. 344—358.
14. Nonaka I. The Knowledge — Creating Company: How Japanese Companies Create the Dynamics of Innovation / I. Nonaka, H. Takeuchi. — New York, 1995. — 284 p.
15. Reshaping the International Order. A Report to the Club of Rome / Tinbergen, Dolman van Ettinger (Eds.). — New York : E. P. Dutton, 1976. — 325 p.
16. Повестка дня на XXI век : принята Конф. ООН по окружающей среде и развитию, Рио-де-Жанейро, 3—14 июня 1992 г. [Электронный ресурс] / ООН. — Режим доступа : http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/agenda21.shtml.
17. The Global Goals For Sustainable Development [Electronic resource] / Global Goals. — Available at : <https://www.globalgoals.org/>.

Стаття рекомендована до друку 10.12.2018

© Новікова М.М., Боровик М.В.
Козирева О.В., Ольховська А.Б..

References

1. Machlup, F. (1962). The production and distribution of knowledge in the United States. — Princeton: Princeton University Press.
2. Asahi, H., & Tadao, U. (1963). Industry Joho sangyo ron. Information Industry Theory: Dawn of the Coming Era of the Ectodermal. — Tokyo: VP.
3. Porat, M. (1978). The Information Economy : Development and Measurement / M. Porat, M. Rubin. — Washington: Scientific Review.
4. Masuda, Y. (1981). The Information Society as Post-Industrial Society. — Washington.
5. Katz, R. L. (1988). The Information Society: An International Perspective. New York: Praeger.
6. Drucker, P. (1968). The Age of Discontinuity: Guidelines to our Changing Society. New York.
7. Novikova, M. M. (2017). Henezys poniattia «intelektualnyi kapital pidpriemstva» [Genesis of the concept of "intellectual capital of the enterprise"]. Infrastruktura rynku — Market infrastructure, 5, 108—112 [in Ukrainian].
8. Drucker, P. F. (2011). Landmarks of tomorrow. New Brunswick, London : Transaction Publishers.
9. Shultz, T. (1971). Investment in Human Capital. New York, London.
10. Becker, G. S. (1993). Human capital: a theoretical and empirical analysis, with special reference to education. Chicago, London: The University of Chicago Press.
11. Sveiby, K.-E. (2001). A knowledge-based theory of the firm to guide in strategy formulation. Journal of intellectual capital, 2 (4), 344—358.
12. Nonaka, I. (1995). The Knowledge – Creating Company: How Japanese Companies Create the Dynamics of Innovation. New York.
13. (1976). Reshaping the International Order. A Report to the Club of Rome. New York: E. P. Dutton.
14. OON [UN]. (1992). Povestka dnya na XXI vek: prinyata Konf. OON po okruzhayushchey srede i razvitiyu, Rio-de-Zhaneyro, 3—14 iyunya 1992 g.
15. [Agenda 21: adopted Conf. UN Environment and Development, Rio de Janeiro, June 3—14, 1992]. Retrieved from http://www.un.org/en/documents/decl_conv/conventions/agenda21.shtml [in Russian].
16. The Global Goals For Sustainable Development. Global Goals. www.globalgoals.org. Retrieved from <https://www.globalgoals.org/>.

The article is recommended for printing 10.12.2018

© Novikova M.N., Borovyk M.V.
Kozureva O.V., Olkhovska A.B.